

Historien bag fotoet Husarens barnebarn

Af Per Steenholdt

Afsnit 2 af fortællingen om familien Culmsee: Berejste Emmy og digteren Drachmann. I modsætning til hendes fætter, Johan Culmsee kom Emmy vidt omkring. I kirkebøger og folketællinger er der igen vidnesbyrd om hendes fætter har bevæget sig længere end fra Sankt Clara Mølle, hvor han blev født i 1841 og til Bondetinget 10, hvor han døde i 1905. Emmy ikke alene rejste, men boede også i flere lande. De første år var det nærmest som vedhæng til sin far, mens det de senere år var helt på eget initiativ.

Papirfabrikanten

Emmy var datter af papirfabrikanten Frederich Leopold Culmsee, der var født i Bondetinget i 1811. Som sin ældre bror, Ludvig, kastede Frederik sig også over papirfabrikation. Det var ikke uden problemer, og der fulgte også nogle fallitter i han kølvand. Han synes dog at have beholdt "skindet på næsen" og ved tvangsauktion er

boet blevet købt af familien. Emmys første rejseaktiviteter følger faderens forsøg på karriere. I 1844 fik Frederich bevilling til at drive papirmøllen Valdemars Håb ved Køge. Her fødes Emmy som et af 12 børn. Hun fødes samme år som fabrikken går fallit og vokser op på Havreholm. Frederich rejser videre til Kristiania, hvor han også forsøger sig med papirfremstilling. Emmy studerer sprog, først i Tyskland, og siden underviser hun i England.

Emmy og Holger Drachmann

Holger Drachmann havde et forhold til Emmys søster Polly. De får også et barn sammen, men forholdet holder ikke. Her er kilderne lidt forskellige. Læser man om Holger Drachmann, møder han tilfældigt Emmy i Hamborg og fortæller om sin ulykkelige kærlighed, uden at vide, at Emmy er Pollys søster. Emmy nærmest flygter til England. Andre kilder hævder, at Emmy opsøger Holger i København for at trøste ham. En ting står dog fast, den 17. maj 1879 gifter Emmy sig med den fraskilte Holger Drachmann i Sankt Poul's Kirken i København. På papiret

holder ægteskabet indtil 1903, men i praksis forlader Drachmann Emmy allerede i 1887. I 1882 bliver Drachmann tilbudt at flytte ind i Palæet i en lejlighed med store sale, der er blevet ledig efter maleren Vilhelm Melbye. Emmy, der efter bruddet med Drachmann blev forfatter, har skrevet om sit forhold til Roskilde og perioden, hvor hun og Drachmann boede i en af byens fornemmeste lejligheder.

Emmy og Roskilde

Emmy Drachmann må have haft et særligt forhold til Roskilde. Emmy er flyttet til byen på sine "gamle dage", og skriver et indlæg til "Jul i Roskilde" i 1926 kun to år før sin død. Hun starter sin beretning med at fortælle at hendes forældre er født og opvokset i Roskilde og de historier om byen, de har fortalt. Hun er også som barn på besøg i byen med sine forældre, hvor de er indlogeret på det gamle Hotel Prindsen. Hun nævner ikke, at hun er født Culmsee og allerede da hun var barn havde familie i byen. Det ville vel være naturligt, hvis hendes far ved den lejlighed havde vist hende den usle rønne, han var født i. Det kan han

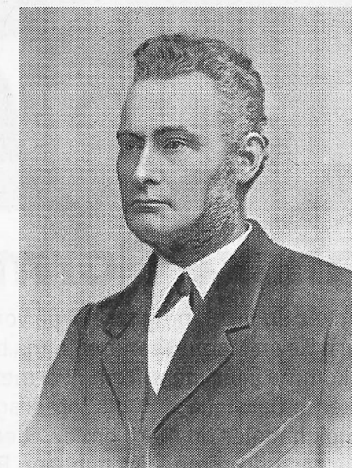

Emmy Drachmann født Culmsee 1854-1928.

også have gjort, men hun nævner det ikke. Det er ganske underholdende at læse om tiden, hvor hun og Drachmann bor Palæet. I byens måske fornemmeste lejlighed, men om vinteren rystende af kulde. Det er dog mest "fine navne", hun nævner. Hvis navnet ikke er fint nok, bliver det nævnt hvem i familien, der har et "fint" navn.

Var der fætter/kusine træf?

Det ville i mange familier have været naturligt, hvis Emmy i star-

Johan Christian Culmsee 1841 - 1905.

ten af 1880'erne havde besøgt sin fætter Johan i Blågårdsstrædet. Johan kunne have vist hende, hvor deres fædre var født. Johan kunne have fortalt, at det økonomisk gik ham så godt, at han enten lige havde købt den rønne hvor deres fædre var født, eller at han påtænkte at gøre det. Sammen kunne de have talt om, hvad deres farfar, den gamle husar, ville have tænkt, hvis han havde vidst, hvordan det var gået hans børnebørn. Om det skete, melder historien intet om.